

Pedagogika specjalna - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pedagogika specjalna
Kod przedmiotu	05.6-WP-PEDD-PSP
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr hab. Małgorzata Czerwińska, prof. UZ • dr Ewa Janion • dr Jolanta Lipińska-Lokś • dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Poznanie przez studentów wieloaspektowej problematyki niepełnosprawności: ujęcie pedagogiczno-psychologiczno-socjologiczne. Poznanie wspólnych i swoistych cech poszczególnych rodzajów niepełnosprawności oraz wspólnych i swoistych zasad edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Poznanie uwarunkowań i form integracji społecznej i edukacyjnej osób z niepełnosprawnością.

Wymagania wstępne

Od studenta oczekuje się podstawowej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej i socjologicznej.

Zakres tematyczny

Wykłady

Pedagogika specjalna jako nauka – podstawy metodologiczne: miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk, historia dyscypliny, przedmiot, cel i zadania, systematyka (subdyscypliny). Paradygmaty współczesnej pedagogiki specjalnej. Podstawowa terminologia pedagogiki specjalnej. Znaczenie i zakres pojęcia dziecko z niepełnosprawnością. Psychospołeczna sytuacja dzieci z niepełnosprawnością – stadialność procesu adaptacji dziecka do niepełnosprawności. Problemy rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym – fazy procesu przystosowania rodziców do niepełnosprawności dziecka. Zasady i kierunki pomocy pedagogiczno-terapeutycznej dla dzieci z niepełnosprawnością oraz ich rodzin.

Ćwiczenia

Specyfika rozwoju, proces rehabilitacji i edukacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. Dzieci z wadą wzroku – specyfika procesów orientacyjno-poznawczych, emocjonalno-motywacyjnych, funkcjonowania społecznego; zasady rehabilitacji, formy edukacji. Dzieci z wadą słuchu – charakterystyka rozwoju, procesu rehabilitacji oraz form edukacji. Dzieci przewlekłe chore w środowisku rodzinnym, edukacyjnym oraz w placówce leczniczej (w szpitalu, sanatorium): charakterystyka wybranych chorób przewlekłych i ich konsekwencji dla psychospołecznego funkcjonowania dziecka, zasady oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych. Dzieci z niepełnosprawnością ruchową: charakterystyka wybranych dysfunkcji narządu ruchu oraz ich wpływu na rozwój i proces edukacji dziecka, możliwości i zasady rehabilitacji.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, wykład problemowy, pokaz.

Ćwiczenia – dyskusja, praca z tekstem źródłowym, klasyczna metoda problemowa, metody aktywne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Docenia znaczenie wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki specjalnej w procesie społecznej integracji i normalizacji warunków życia osób z niepełnosprawnością. Jest zorientowany na kształtowanie pozytywnych relacji społecznych między osobami pełno- i niepełnosprawnymi. Jest zdeterminowany do nabywania wiedzy z zakresu pedagogiki specjalnej i budowania warsztatu pracy pedagogicznej z osobami niepełnosprawnymi	• K_K03	• Konwersacja – ocena aktywności i przygotowania merytorycznego Kolokwium	• Ćwiczenia
Charakteryzuje system wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Zna cele, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, pomocowych i terapeutycznych dla osób z niepełnosprawnością	• K_W10	• Konwersacja – ocena aktywności i przygotowania merytorycznego Egzamin pisemny z progami punktowymi	• Wykład • Ćwiczenia
Student definiuje terminologię stosowaną na gruncie pedagogiki specjalnej. Zna teorię i metodykę poszczególnych subdyscyplin pedagogiki specjalnej. Charakteryzuje poszczególne rodzaje niepełnosprawności	• K_W05	• Egzamin pisemny z progami punktowymi	• Wykład
Wykorzystuje i integruje wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych dotyczących osób z niepełnosprawnością. Potrafi zinterpretować i ocenić sytuację psychospołeczną osoby z niepełnosprawnością oraz jej rodziny, a także zaprojektować działania wspierające	• K_U02	• Konwersacja – ocena aktywności i przygotowania merytorycznego Kolokwium Egzamin pisemny z progami punktowymi	• Wykład • Ćwiczenia
Jest chętny do podnoszenia poziomu swojej wiedzy z zakresu pedagogiki specjalnej, otwarty na możliwości kontaktu z osobami niepełnosprawnymi	• K_U01	• Konwersacja – ocena aktywności i przygotowania merytorycznego Praca zaliczeniowa	• Ćwiczenia
Dokonyuje wyboru i stosuje właściwe działania wspierające proces edukacji i rehabilitacji osób z różnego rodzaju niepełnosprawnością. Dobiera optymalne środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych, związanych z pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec osób z niepełnosprawnością	• K_U10	• Konwersacja – ocena aktywności i przygotowania merytorycznego Kolokwium	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wyłady

Egzamin pisemny z problematyki wykładów i ćwiczeń (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% db, 60% dst).

Ćwiczenia

Średnia arytmetyczna oceny przygotowania, aktywnego udziału w zajęciach, pracy zaliczeniowej oraz oceny z kolokwium (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% db, 60% dst).

Ocena ostateczna

Średnia arytmetyczna oceny z egzaminu i z ćwiczeń.

Literatura podstawowa

1. Dykcik W., red., *Pedagogika specjalna*, Poznań 2007.
2. Dykcik W., *Tendencje rozwoju pedagogiki specjalnej: osiągnięcia naukowe i praktyka (z perspektywy 50-lecia pracy pedagogicznej z osobami z niepełnosprawnością)*, Poznań 2010.
3. Obuchowska I., red., *Dziecko niepełnosprawne w rodzinie*, Warszawa 1990.
4. Kirenko J., *Oblicza niepełnosprawności*, Lublin 2006.
5. Maciarz A., *Uczniowie niepełnosprawni w szkole powszechnej*, Warszawa 1992.
6. Wyczesany J., *Pedagogika upośledzonych umysłowo: wybrane zagadnienia*, Kraków 2009.

Literatura uzupełniająca

1. Borkowska M., Derulska I., Eysymont-Barańska H., red., *Dziecko z niepełnosprawnością ruchową: jak wspomagać rozwój psychoruchowy*, Warszawa 2012.
2. Dykcik W., *Pedagogika specjalna wobec aktualnych sytuacji i problemów osób niepełnosprawnych*, Poznań 2005.
3. Gorajewska D., red., *Rodzina: normalność w niepełnosprawności*, Warszawa 2007.
4. Korzon A., *Kształcenie zintegrowane uczniów niesłyszących w teorii i praktyce edukacyjnej*, Kraków 2010.
5. Kowalik S., *Psychologia rehabilitacji*, Warszawa 2007.

6. Kuczyńska-Kwapisz J., Kwapisz J., *Rehabilitacja osób niewidomych i słabo widzących*, Warszawa 1996.
7. Lipińska-Lokś J., *Zmiany stosunków między dziećmi pełnosprawnymi i dziećmi z niepełnosprawnością w klasach integracyjnych*, Zielona Góra 2011.
8. Maciarz A., *Pedagogika lecznicza i jej przemiany: wybrane problemy*, Warszawa 2001.
9. Maciarz A., Janiszewska-Nieścioruk Z., *Współczesne problemy pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną*, Kraków, 2006
10. Majewski T., *Tyflopsychologia rozwojowa*, Warszawa 2002,
11. Nowicka A., *Psychospołeczna integracja dzieci przewlekle chorych w szkole podstawowej*, Kraków 2001.
12. Ochonczenko H., Czerwińska M., Garbat M., *Osoby z niepełnosprawnością w szkole wyższej*, Zielona Góra 2011.
13. *Pedagogika specjalna: różne poszukiwania – wspólna misja, Pamięci Profesora Jana Pańczyka*, Warszawa 2009.
14. Piekut-Brodzka D.M., Kuczyńska-Kwapisz J., red., *Pedagogika specjalna dla pracowników specjalnych*, Warszawa 2009.
15. Pilecka W., red., *Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży: perspektywa kliniczna*, Kraków 2011.
16. Sękowska Z., *Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej*, Warszawa 2001.
17. Sowa J., *Pedagogika specjalna w zarysie*, Rzeszów 1997.
18. Szczepankowski B., *Niestyszący, głusi, głuchoniemi: wyrównywanie szans*, Warszawa 1999.
19. Woynarowska A., *Niepełnosprawność intelektualna w publicznym i prywatnym dyskursie*, Kraków-Gdańsk 2010.
20. Zamkowska A., *Wsparcie edukacyjne uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w różnych formach kształcenia na I etapie edukacji*, Radom 2009.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Jarosław Wagner (ostatnia modyfikacja: 12-04-2018 15:18)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ